

Sorpresa, Imaginació, Estètica i Provocació: SIEP

Què és la SIEP? Som tots i ningú. La SIEP és el tot, l'ordre i el desordre. La provocació i l'emmirallament. El joc i la fal·làcia. La proposta i la petulància. El pebre i la mel. La sal i el sucre. La tesi i l'antítesi. És tot i res.

A finals d'estiu del 81, al voltant d'una tauleta del bar Focus de Reus, tres artistes de la capital del Baix Camp divagaven sobre els problemes de donar a conèixer l'obra des del sud de Catalunya. Francesc Vidal, Montserrat Cortadellas i Aureli Ruiz van encaminar la conversa a la necessitat de cridar l'atenció a la crítica i al món de l'art centralitzat a Barcelona -massa sovint incapaç de desplaçar-se a comarques-, i a tots aquells que poguessin estar interessats en les seves propostes creatives. En aquells moments de debat intens, Francesc Vidal va exposar la possibilitat d'introduir-se dins les mateixes cases de qui calia o de qui es desitjava arribar: *si ells no vénen a nosaltres, nosaltres anirem cap a ells*.

La solució: trametre la creació per correu. La idea va ser acollida favorablement. La SIEP (*Sàpigues i Entenguis*

Productions) acabava de néixer.

A l'octubre d'aquell any, Francesc Vidal va enviar un aiguafort imprès en una tarja postal, *Voyeur, voyeur, voyeur*, a diverses adreces de personatges relacionats directament amb l'art i la cultura. Poc després, es va posar en contacte amb l'escriptor i historiador reusenc Pere Anguera, que va decidir afegir-se a la idea en el vessant literari. D'aquesta col·laboració va sortir immediatament *Revival nostàlgico*, fascicle satíric a l'entorn del 20-N, que també va recórrer els camins de correus. Posteriorment, van enviar la felicitació *Bon Nadal*, que consistia en una fotografia del cotxe amb què havien tingut un accident Francesc Vidal i Montserrat Cortadellas. A partir d'aquí, SIEP va iniciar les trameses amb regularitat i d'aquesta manera prenia cos una aventura postal

a través de l'art contemporani del Camp de Tarragona.

Amb la incorporació de l'artista Joan Rom, es completava el cervell del col·lectiu. Els cinc artífexs de la idea es van dedicar a realitzar i expedir els seus propis objectes d'art i alhora es van convertir en mitjancers per canalitzar les trameses de gairebé la totalitat de joves creadors vinculats al món de l'art, de la cultura i de l'avantguarda del Camp de Tarragona que hi van col·laborar, amb un procés de selecció que exigia un mínim de qualitat i d'originalitat. Fins al 1984, van ser enviades i distribuïdes 54 trameses, un conjunt prou sòlid i interessant que va acomplir els objectius que el col·lectiu s'havia plantejat i que en una auto-entrevista publicada a la revista *Papers de Joventut* resumien en aquest paràgraf: *La SIEP sorgeix del procés iniciat durant vetllades. Per entendre-ho cal mirar l'erm absolut de l'activitat cultural al Camp de Tarragona. La millor producció, pintada o escrita, són i eren fòssils refregits dels anys quaranta-setanta, la resta, rebles i paisatges prediluvians. El recurs que ens restava era clar, esberlar-*

A finals d'estiu del 81, al voltant d'una tauleta del bar Focus de Reus, tres artistes de la capital del Baix Camp divagaven sobre els problemes de donar a conèixer l'obra des del sud de Catalunya.

nos el cap contra la paret o obrir una esquerra a la paret per travessar-la. Com que no som suïcides, vam optar per la segona opció.

Contràriament al que pot semblar, la decisió de recórrer a l'art postal no prové d'un procés d'intel·lectualització ni a un desig d'obrir-se al *mail art* sorgit de les tendències conceptuals dels anys setanta, tot i ser conscients de la seva existència. La proposta de la SIEP funcionava en un sentit oposat: en lloc de ser múltiples artistes que enviaven trameses a un sol destinatari que organitzava l'exposició sobre un tema, es tractava d'un sol artista que feia arribar el seu art a múltiples perso-

Tramesa de l'himne de la SIEP

Felicitaçió de Nadal de la SIEP.

nes. De l'art postal n'agafava la presentació, els factors sorpresa i atzar, i de col·lita pròpia s'hi afegia la provocació amb unes intencions concretes de cridar l'atenció a un públic concret, i una estètica acurada, fins i tot elegant, condició que no massa sovint ha estat tinguda en compte en els terrenys de l'art postal.

Els receptors -artistes, galeristes, crítics, fanzines, i fins i tot cases discogràfiques- podien trobar a la bústia un tanga serigrafat dins una ampolla de coca-cola, una capsula amb dues ensaginades que després de menjar-les donaven color als orins, un llibret de rodolins satíric titulat *El vicari d'Olot no té pèls al virot* o un paquet d'*Ardoris Vulva*, específic acopulatiu amb recomanacions farmaciològiques, entre molts altres objectes, dibuixos fotocopiats, serigrafats i un llarg etcètera de possibilitats.

Els primers mesos, les reaccions van ser molt variades. Alguns demanaven a la SIEP que no els enviés mai més res per raons de gust. Uns altres ho consideraven una parida o missatges revolucionaris en clau, però d'altres ho acceptaven de bon grat. Contra les crítiques, ben aviat va aparèixer la figura d'Otto Melich, un crític de pare alemany i mare catalana, que tot combinant el seny germànic i la rauxa mediterrània, sortia en defensa del col·lectiu, i es queixava al Butlletí del Centre de Lectura en l'article *Taxidèrmia. Crònica d'una mort paralizada: Com passa sempre amb els grups que intenten trencar amb una dinàmica ciutadana endèmica, amb aquells que viuen de cara, la gent se'ls gira d'esquenes. És l'eterna maledicció que cau sobre les avantguardes que no es deixen sotmetre a ni pel medi.*

En realitat, Otto Melich era el pseudònim que va utilitzar Pere Anguera i alguna vegada Joan Rom per comunicar les idees del col·lectiu. Però un cop la SIEP estava força consolidada, la premsa se'n va començar a fer ressò. Paulatinament

van aparèixer publicats comentaris de reconeguts escriptors com Quim Monzó o Joan Rendé, o de crítics prestigiosos com Victòria Combalia, i el programa cultural de TV3, *Estoc de Pop*, li dedicava un espai.

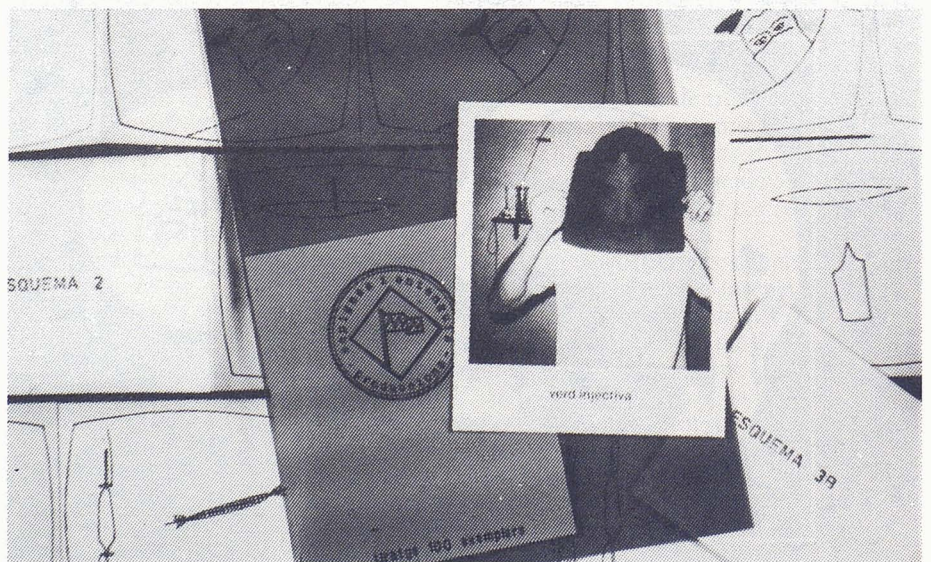
El 1983, la SIEP va decidir invertir en una nova experiència: l'edició dels llibres d'autor, amb un tiratge màxim de 50 exemplars.

El març del 82 la SIEP participava amb una tramesa en l'edició del llibre *Relligat/Assembling primavera 82*, editat per la sala d'art Metrònom de Barcelona,

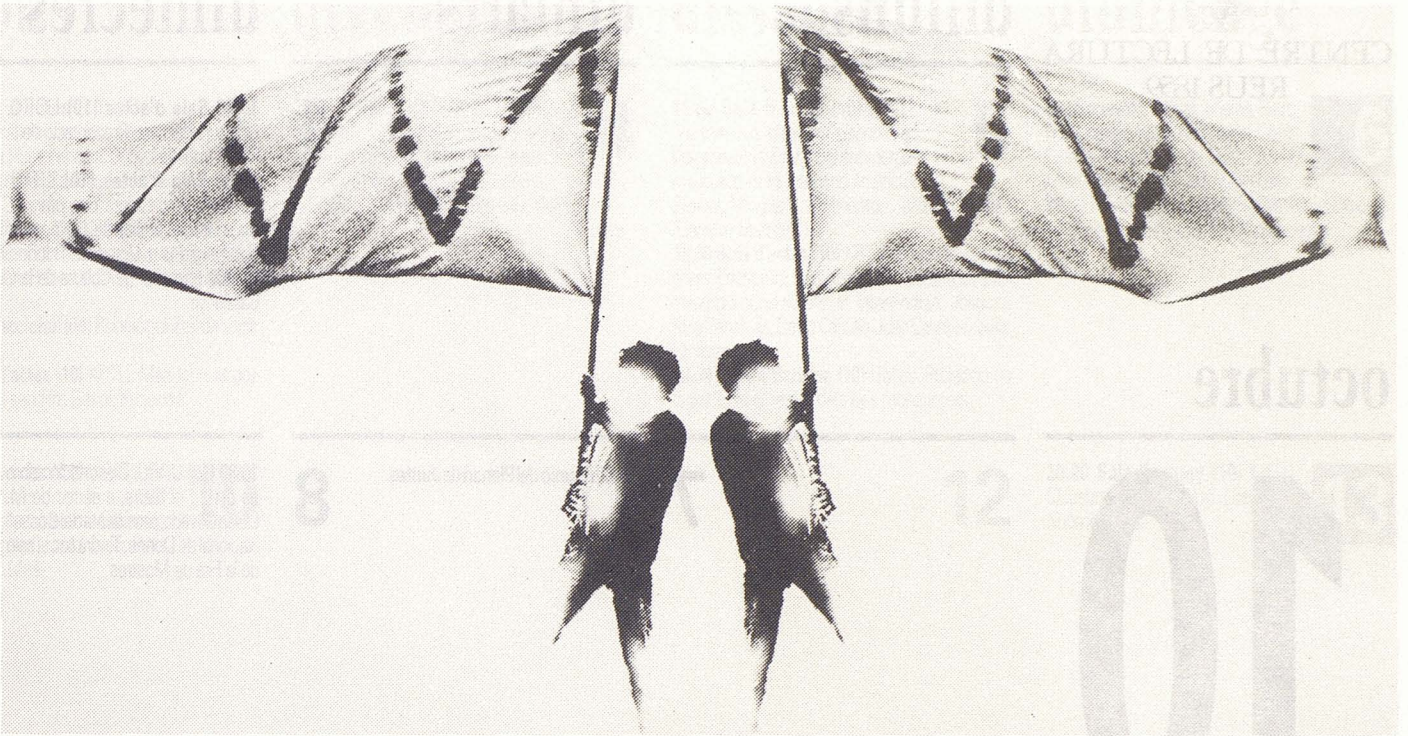
amb la col·laboració d'altres artistes estatals que treballaven en el mail art. A partir d'aleshores, el llistat de receptors va ampliar el seu espectre geogràfic i va arribar a tots cinc continents quan es va disposar de les adreces dels participants en la macroexposició de mail art que havia tingut lloc l'any 80 a la mateixa sala Metrònom. Els contactes creixien. Se succeïen les demandes per a mostres internacionals d'art postal. La SIEP es disparava. Fins i tot Arnau Puig, el teòric de la consagrada galeria Dau al Set de Barcelona, comentava: *si haguessin nascut a Anglaterra, serien els Beatles.*

El tiratge de les trameses, que en principi oscil·lava al voltant de les cent per als treballs que tenien un caràcter marcadament manual i entre dos-cents i tres-cents si la feina era d'impremta, també va créixer. Però, paral·lelament, el col·lectiu es va arriscar a tastar altres activitats. Entre el juny i el juliol del 82, el càfè-sala d'art Poetes de Tarragona i a Vilaverd es va exposar la mostra *Els cartells del mundial de futbol*, que consistia en rèpliques als cartells oficials de Miró, Tàpies, Saura, ... que van fer per al Mundial-82 a Espanya, tot oferint estadis alternatius dels pobles del Camp de Tarragona.

A la sala d'art de la Caixa de Barcelona a Tarragona, la mostra *Senyieines Perilloses* aplegava el juny del 83 diverses peces pròpies del col·lectiu, que pertanyien a una suposada història de la SIEP narrada a *Collita Vesprera*, una catàleg paral·lel a l'editat oficialment per l'entitat patrocinadora que llua la pretenció *Sàpigues i Entenguís Obra Social*. Al costat de diversos objectes manufacturats per la SIEP, peces úniques i simbòliques, s'hi exhibia una reproducció facsímil del Sant Jordi del Palau de la Generalitat amb les sigles del col·lectiu, que havia realitzat l'escultor reusenc Robert Bofarull. La mostra havia de ser itinerant, i en arribar a Barcelona, aquesta peça de Bofarull s'havia de tras-

Les trameses de la SIEP combinaven joc i provocació.

Bandera de la SIEP.

La SIEP ha participat en un nombre incatologable d'exposicions de mail art que van des de Viena, passant per Berlín fins a Sant Diego (USA)

lladar protegida per un equip de seguretat a les SASS. En cloure's l'exposició, calia portar-la per la falsa escultura de Pere Johan. Però, fos quina fos la causa, la mostra no va sortir de Tarragona.

Amb tot, la Generalitat de Catalunya va concedir una subvenció de tres-centes mil pessetes a la SIEP, que va decidir invertir en una nova experiència: l'edició dels llibres d'autor, amb un tiratge màxim de 50 exemplars. Entre el 83 i el 84 veuran la llum *Blocs, Parets, Columnes i Banderes*, amb setze gravats de Francesc Vidal i textos de Pere Anguera; *Tenebrae*, on el polifacètic artista Marcel Pey combina fotografies manipulades amb els seus poemes; *Tara Maca Cotissure Bruise*, amb un conte de Quim Monzó que acompanya les vuit il·lustracions de Montserrat Cortadellas; *Laxant depressiu*, amb serigrafies de Francesc Vidal i poemes del tarragoní Antoni Mateu, i pròleg del sempre sorprenent *Vagina Dentata Organ*; i, finalment, *Kohai*, on la part gràfica de Francesc Vidal és acompanyada pels textos de la

jove escriptora Rosa Pagès.

L'Associació de Crítics d'Art de Catalunya va concedir el premi ACCA a la SIEP en la categoria de publicacions, títol que va suposar una empenta a la difusió de la feina del col·lectiu, tot i que, com manifesten ells mateixos a l'esmentada auto-entrevista a *Papers de Joventut: Ara l'Associació Catalana de Crítics d'Art ens ha donat una menció, però en canvi cap dels seus components no ha demanat el catàleg de la nostra exposició, que regalem a tothom que el sol·licita. La contradicció és tan evident que ens estalvia els comentaris. No sabem si ens han donat el guardó per por de perdre el tren, o si passen de la nostra exposició perquè creuen que és traïr la nostra línia habitual; de totes maneres no sembla que pesquin massa de què va la cosa.*

En canvi, d'arreu del món la SIEP rebia

L'Associació de Crítics d'Art de Catalunya va concedir el premi ACCA a la SIEP en la categoria de publicacions

respostes en clau de mail art, des de trameses de variada qualitat i estètica que han format un quantió i molt interessant arxiu d'aquesta tendència artística fins a les curioses respostes d'un japonès que els escrivia: *Thank you for el Vicari d'Olot.*

Al Camp de Tarragona només va seguir el joc postal el col·lectiu de Torredembarra *Babilònia Enterprises Productions*. A la vegada, la SIEP ha participat en un nombre incatologable d'exposicions de mail art que van des de Viena, passant per Berlín fins a Sant Diego (USA), per esmentar alguns exemples.

Poc després de la participació en la mostra *Tendències*, que organitzava *Transformadors*, el novembre del 84 molts dels receptors habituals dels projectes SIEP es van trobar amb una bitlla de teler que duia gravada la frase SIEP RIP. El col·lectiu donava per acabada la seva activitat artística, en part per raons econòmiques, però sobretot perquè ja s'havia cridat l'atenció a qui calia i ja hi havien participat gairebé la totalitat de joves creadors del Camp de Tarragona. Encara es van succeir dues exposicions, una a l'Espai B5 125 de la Universitat Autònoma de Bellaterra a Barcelona, i una ampliació de *Senyieines Perilloses* al Centre de Lectura de Reus. El veritable testament, però, va ser l'edició del llibre XIV *Iguanés*, amb fotografies-retrats de Carles Fargas i textos de Pere Anguera sobre catorze personatges pertanyents o relacionats amb el col·lectiu. Era la fi definitiva.

De totes maneres, la SIEP ha participat en altres actes posteriors, exposicions retrospectives i segueix rebent treballs d'artistes internacionals que escruten els viaranyos inacabables del mail art. D'alguna manera, la SIEP ha entrat en una cadena il·limitada de Sorpresa, Imaginació, Estètica i Provocació.